

Xaranmoxon geesundi dokko xarankitaabi fanan kanma

[2ième édition, révisée]

Joppaye

Xaranmoxon wa ku fiinu koyini xarallen fanun ɗa :

- Kitaaben ragemoxo
- Kitaaben joppera
- Kitaaben kaaranun saagandimoxo
- Xaliben ragemoxo

Xarallenmun wa sukkene do xaranmoxon ɗa n'a faayi i jaana. Ken falle, xarallenmon xa na saage i yi t'i kitaabun do i xalibenun ɗa.

Xaranta 1 (kaara 1, 2, 3, 4) : Yaaxun do kittindoronmun gollu :

Xaranmoxon wa joppaana fana na kittintayen do kittinoogen fatanfansi xarallenmon da. Ken falle ya ni, a na kaara fanan natalinun koyi i yi.

Ken ɗa, a na ti : « **Kan natali na joppaana ti noogen ɗa ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *xooda* »

A na ti xadi : « **" Xooda " fillandi na minna natalinu ku di ?** »

Ken ɗa, xarallenmon n'i kittindoronmun ro natali be do fo fanan ga nan baana.

Ken falle ya ni, xarallenmon na xoodan koori t'i xalibun ɗa.

Ken di, xaranmoxon na ti : « **Natalinun falle, o wa riini noonun ɗa katta xaatun fillandin ɗa.** »

Xaranmoxon wa noogen banɗen taagumansen koyini. Ken di, a n'i tirindi : « **Ku taagumansu beenu faayi kaaran ɗa, kan do kan nan baana sawura yi ?** »

Ken ɗa, xarallenmon n'i kittindoronmun saxu taagumansu beenu sawuranun ga nan baana katta noogen ɗa. Ken falle ya ni, a na koorin ro taagumansu ku yi, kun do i meenu...

Ke xaranta maanan feti nan ti xaranmoxon na sigirun toxonun konni xarallenmon da ! Sigiri manɗanɗe nta xarana ke xaranta di.

Ku gollu ni nan xarallenmon yaaxun ya deema na wutu nooge katta tayen xaraɗundimoxon ɗa. Golle ke w'i deemana i na kati noonun do i sawuranun bakka me di.

Natalinu beenu faayi kaara fillandin (2) ɗa, ikun na koyini ya nan ti noonu ku su ra wa saxundini xaabila gaben di, xoyi n'i sigindi, n'i jengendi katta nooge, ma katta taye, walla n'i bifindi.

I saxundimoxonu ku sigiran xooren ni !

Natalinu ku beenu faayi kaaran sikkandin (3) ɗa, ikun na noonen gilloyen ya koyini. Noonen do gilloyen nan xawa telle doome.

Natalinu ku beenu faayi kaaran naxatandin (4) ɗa, ikun xa na koyini ya nan ti sawuranun do saxundimoxonun nan xawa telle doome.

Xaranta 2 (kaara 5) : Safandimoxon gollinjanyokku

Ku ni taagumansu kabi beenu ga wa sigirun safanden do i xaranɗunden newondini xarallenmon maxa.

Xaranmoxon ya na taagumansun kabi koyini xarallenmon ɗa wallaha binnen kanma, n'i toxonun xa ko i da. Kun ga ni : « *Solli siginte, solli saxunte, solli jengente katta taye a do solli jengente katta noogen ɗa, xolla muuma, xolla taaxunte, xolla bifinte, xolla jengente katta taye a do xolla jengenten katta noogen ɗa.* »

Ken falle ya ni, xaranmoxon na safandi do fanken ɗa. Ken di, xarallenmon n'a faayi moxosiri, i xa na saage a yi. Xaranmoxon n'i deema ti kittingollun ɗa. I na safandi do fanken ɗa.

Xarallenmon na taagumansun noono i gollinjankitaabun di. A falle, i na taagumansun safa i wallahallenmun do i kaayitinun di. Ken ɗa, xaranmoxon n'i deema ti kittixaayanden ɗa. Xarallenmon nan xawa na safanden joppa ti nooge katta tayen ɗa. Kun su janen falle, xaranmoxon n'i koroosi gelli i safandun ga siro.

Xaranta 3 (kaara 6) : Sigiri kurunba « a » xaranɗundimoxon do a safandimoxo

Golli fana : Saagandinde

O na saagandinde ɗa taagumansun kabi kanma, n'i toxonun do i noonondimoxonun su noono.

Golli fillandi : Kootan xarantanun natalinu

Xaranmoxon fana ya na (*barama*) natalin koyini xarallenmon ɗa kanmun di. A n'i tirindi ti : « **Ke ni mani yi ?** »

Ken falle, xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : " *barama* "

A falle, xaranmoxon na ti : « **Mani baane faayi natali ke wure ?** »

Ken di, xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : " *barama* " walla fo tana xoyi " *sefeta* " ma " *sigiru* ".

Ken di xaranmoxon na natali su sefetan do i sigirun xara xarallenmon da ta gabe.

Ken di, xarallenmon su na sefetan xara doome. Xaranmoxon n'i terinka.

Koroosinde : Xoyi Sooninkandingiranun nta baana, ken ɗa, xarallenmo beenu ga na ' *barama* ' xiri ti " *sabara* ", xaranmoxon ra wa " *sabara* " safana wallaha xoori binnan kanma, xoyi :

sabara

a a a

Nan sukke do ke killi kurunba yi, ken wa xarallenmon deemana xarantaanun xaranɗunden ɗa.

Fo wo fo ga giri jaana do « *a* » ke xaranɗundimoxon ɗa, aken me baane ya jaana do « *makka* » ke do i natalin xaranɗundimoxon ɗa.

Golli sikkandi : Laxadunxaranɗe

Xaranmoxon wa sefetaanu karagi mulli konno, « *a* » manqannen ga wa walla i di.

Misaalu : *ta, fa, saxa, safana, dagana*

Xaranmoxon na ti : « **Yaala axa taron wa « *a* » manqanɗen di ba ?** »

« **Xa da sefetaanu tananu kini " *a* " ga wa i di ?** »

« **" *a* " na ko baane toxon di ?** »

Ken falle, xaranmoxon na sefeta tananu ko « *a* » ga w'i di, a do sefetaanu beenu

« *a* » ga nt'i di. A na ko i da nan ti : « **Dinma su axa ga na « *a* » manqanɗen mugu sefeta be di, ken kaman n'i kitten wurewutu.** »

Misaalu : *gede, Aja, biire, Asa, geese, suure ...*

Golli naxatandi : Safandimoxo

Xaranmoxon fana ya na sigiren « a » safana wallaha binnan kanma. Ken falle, a na koni xarallenmon da ti : « **Xolla jengenten katta taye, an na solli siginten kutu n'a fonne gemundi a raqen ɗa, ken wa jaana " a ".** » Ken falle, a na safandi do fanken ɗa. Ken xa falle ya ni, xarallenmon na saage xaranmoxon xallen di.

Xaranmoxon n'i koroosi moxosiri.

Ken kittixaayandu falle ya ni, xaranmoxon na sigiren « a » gaben safa wallaha binnan kanma. A na xarallen gabe wara a safana wallahan kanma. Xaranmoxon n'i koroosi moxosiri ma sigire ke safandimoxon ga nan gemu moxosiri.

Xaranmoxon na ti xarallenmon da : « **Xa da axa kitaabun wutu, axa na " barama " do " makka " kaaran mundu.** »

Xaranmoxon na wuredun xiirun do " a " koyi i yi t'i kittindoronmen ɗa. Ken falle ya ni, a na ti i da : « **Xa sukke do ku xiiru yi t'axa kittindoronmen ɗa katta noogen do taye, walla kanmun do wuredu.** »

Ken falle, a na ti i da : « **Xa da sigirun safa xiiru ku noxon di t'axa xalibenun ɗa.** »

Dinma be xarallenmon ga na yi safanden ɗa, xaranmoxon w'i su baanan baanan koroosini gelli i gollun siren ga ni.

Xaranmoxon wa « a » baane safana xarallenma su wallahallenmen kanma, ma kaayitin di. Xarallenma su na saage na ken sigiri baane me safa ta gabe i wallahallenmen kanma.

Kaadungolle: « **Xa da sigiren « a » gaben safa axa wallahallenmun kanma, ma axa kaayitinun di.** »

Koroosinde : Xarallenmon nan xawa na « a » xaramoxon faamu moxosiri saado i ga wa « **aa** » fuutunten xaranɗen joppa.

Xaranta 4 (kaara 7) : Sigiri fuutunte « aa », a do sigiri xoore « A »

Golli fana : Saagandinde « a » kanma.

Xaranmoxon w'i kaadungollun koroosini. A wa saagandinde jaana « a » kanma. Xarallenma su baananbe nan xawa « a » safandimoxon do a xaramoxon faamunu saado sigiri kurunba tana ga wa riini xara.

Golli fillandi : « aa » fuutunten natalinu

Sigiren « a » xaranjen falle, o wa riini sigiri fuutunten « aa » xara xoyi xaranta kurunba.

Xaranmoxon wa joppa na (*yaaxe*) natalin koyi xarallenmon ɗa kanmun do noogen banjen ɗa. Ken falle ya ni, xarallenmon na sefe natali ke kanma, i na kootan sefetan xara. « **Xa da axa raqen wuyi moxosiri axa nda yi « aa » konni.** » Ken di xaranmoxon na natali su sefetan do i sigirun xara xarallenmon da ta gabe. Ken di, xarallenmon su na sefetan xara doome. Xaranmoxon n'i terinka. Ken golli baane me ya jaana (*kaasi*) natalin xaranɗunden kanma katta tayen ɗa.

Golli sikkandi : « aa » fuutunten do « a » deppen laxadunxaranje

Xaranmoxon na misaalu yogonu ko xarallenmon da « a » do « aa » ga w'i di. Ken falle, a na ti xarallenmon da : « **Xa da ku sefetaanu terinka moxosiri gelli axa nda " aa " fuutunte, ma " a " deppen manqanjen mugu i di ?** »

Misaalu:

gaaye, taye
yaaxe, yaqe
daro, daaru
kaane, kanu
daqu, daaxa

Golli naxatandi : « aa » fuutunten do « a » deppen gollu *kaara* 7 di.

Xaranmoxon fana wa xaatunmun gollun koyini xarallenmon ɗa. Ken falle, a na natali fanan koyi i yi, ken di, a n'i tirindi : « **Ke ni mani yi ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Kaasinu* ».

Kundu kundu ya jaana ti ku natalinu filli (*yaaxe do makka*) xa yi. Ken falle ya ni, xaranmoxon na sigiru « a a » (a ta fillo) beenu ga wa xaatunmen di kanmun di n'a koyi i yi. Ken di, a do xarallenmon n'i xara doome. Ken falle, a na sigiri fuutunte fanan « aa » koyi, a na golle ke me dabari xadi. Ken me golli baane ya jaana ti sigiri fuutunte « aa » fillandin ɗa.

Kun gollu falle, i na natalinun faayi xadi. Xaranmoxon na ti : « **Kan natali fana na kanmuranke ke di ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu xadi, ken ga ni: « *Kaasinu* »

Xaranmoxon na ti : « **Yaala " a " deppe, ma " aa " fuutunten wa ke sefeta di ba ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *aa fuutunte* »

Ken di, xaranmoxon na ti : « Xaatunmu beenu faayi kaaran ɗa, " aa " na kannun baane di ? »

Xarallenma su na « aa » koyi xaatunmen di.

Xaranmoxon na ti : « Ayiwa, o na xiiren ro " kaasinu " ku natalin wure, a do sigiri " aa " fuutunten wure n'i tokki me yi. »

Xaranmoxon na xiiren koyi i yi, n'i doronmen sukke do i yi nan ti : « O wa riini " kaasinu " natalin do " aa fuutunten " tokki me yi ti xaliben ɗa. »

Ken golli baane me ya jaana natali fillandu ku xa kanma.

Golli karagandi : « aa » fuutunten safandimoxo

Xaranmoxon fana wa « aa » fuutunten safandimoxon koyini xarallenmon ɗa, a na « a » deppu filli wara me kaaran ɗa.

Ken falle, xaranmoxon na wuredun xiiren koyi, a fakka ti « aa » fuutunten ɗa, a n'i doronmen sukke do i yi nan ti : « Xa da ke xiire noxon faayi, axa na sigirun noono a di n'a faga. »

Golli tunmundi : Sigiri xoore « A » safandimoxo

Ken falle ya ni, xaranmoxon na sigiri xoore, ma gide " A " safandimoxon koyi i yi.

Ken ga ni : « Ke faayi solli jengenten katta taye, ken do solli jengenten katta nooge, yimmun tokki me yi. Ken falle, o na solli saxunten fonne ro i naxaanen di, ken wa jaana " A " (gide). »

Xaranmoxon do i xarallenmon na safandi do fanken ɗa, ken falle, i na safandi wallaha binnen kanma. Ken dangi falle, xarallenmon na safandi i gollijankitaabun do i wallahallenmun do i kaayitinun di.

Kaadungolle : « Xa saage xiiru ku filli be faayi wuredu kaara 7 ɗa axa wallahallenmun di, ma axa kaayitinun di. »

Xaranta 5 (kaara 8) : Sigiri kurunba « e »

Golli fana :

Saado xaranmoxon ga wa xaranta kurunban xarana, a nan xawa na xarallenmon kaadungollun koroosi. Ken falle, a na saagandinden dabari « a » deppen do « aa » fuutunten do « A » xooren kanma.

« Koota ku beenu ga dangi o da « a » xara. (Xa da « a » safa axa wallahallenmun kanma.) »

« Ko haqiren na di « a » manqanjen ga wa sefeta be noxon di ? »

Golli fillandi : Sefetaanun natalinu

Xaranmoxon fana wa " **gede** " natalin koyini xarallenmon ɗa. Ken falle, a n'i tirindi : « **Ke ni mani yi ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni: « *gede* »

Ken ɗa, xarallenmon su na sefetan xara, xaranmoxon n'i terinka. Ken falle, xaranmoxon na ti : « **Mani baane faayi natali ke wure ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *gede* »

Ken di, xaranmoxon na natali su sefetan do i sigirun xara xarallenmon da ta gabe.

Ken ɗa, xarallenmon su na sefetan xara doome. Xaranmoxon n'i terinka.

Ken golli baane me ya jaana " jexe " natalin kanma.

Golli sikkandi : Laxadunxaranɗe

Xaranmoxon wa sefetaanu karagi mulli konno « e » ga w'i di.

Misaalu : Sere, tere, sefe, gede, debe.

Ken falle, a na ti : « **Yaala axa taron wa " e " manqanjen di ba ?** »

« **Xa da toxo yogonu kini " e " ga w'i di ?** »

Ken falle, xaranmoxon na sefeta tananu ko « e » ga w'i di, a do sefetaanu beenu « e » ga nt'i di. A na ti xarallenmon n'i kittun wurewutu i ga na « e » manqanjen mugu fi be di, xoyi, *gede, taro, geese, goro, yere, melle, goore, gorobe...*

Golli naxatandi: « e » do « a » gollu

Saasa ken, xarallenmon nan xawa « e » do « a » tuunu, n'i bagu me yi.

Xaranmoxon do xarallenmon wa natalinun faayini xaatumun di.

Xaranmoxon n'i koyi i yi nan ti : « **Kan natali fana na kanmun di ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *jexe* ».

*Ken golli baane me ya jaana « gede » do « makka » natalinun xa kanma.*Ken

falle, xaranmoxon na kanmudun sigirun koyi xaatum fanan di katta taye. A do xarallenmon n'i xara nan ti : « **e e** » (e ta fillo). A na ken golli baane me dabari ti xaatum fillandin ɗa : « **a a** » ken do xaatum sikkandi « **e e** ».

Ken falle, i na natalin faayi xadi. Xaranmoxon na ti : « **Kan natali na kanmun di ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *jexe* ».

Xaranmoxon na ti : « **Yaala " a ", ma " e " wa sefeta ke di ba ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « e ».

Xaranmoxon na ti : « Xaatunme be faayi kaaran ɗa, " e " na a dan minna di ? »

Xarallenmon na « e e » xaatunmen koyi.

Ken di, xaranmoxon na ti : « Ayiwa, o na xiiren ro " jexe " natalin ɗa katta " e e " n'i tokki me yi. »

(Xarallenmon ra wa yi wuredun « e e » koyini na ɗi xa kaamundunke ke ya ni, nxa, ken di moxo su, jaabi siren ya ni a yi.)

Kun gollu meenu ya ɗaana natali fillanton do i sigirun kanma, kun ga ni « gede » ado « makka ». Natali su do i xaatun sigirun ya ni .

Golli karagandi: Safandimoxo

Xaranmoxon wa joppa na « e » safa wallaha binner ɗa. Ken falle, a na fantanfansinden dabari nan ti : « Sigire " e " seerande, xolla jengenten katta taye, an na fonne kutu bakka solli saxunten ɗa n'a gemundi kanmun ɗa. »

Ken ɗa xaranmoxon na safandi do fanken ɗa. Ken di, xarallenmon n'i xaranmoxon koroosi m'i xa na ri kati a me ɗaana.

Ken falle ya ni, xaranmoxon ga wa « e » gaben safana wallaha binni xooren kanma. Ken di ya ni, xaranmoxon ga wa xiirun filli koyini kaaran wuredu nan ti : « Xa da xiirun faga ti sigiru ku noononden ɗa ! »

Ken falle, xaranmoxon wa xarallenma su kaadungollen koroosini. A na « e » baane safa xarallenma su wallahallenmen di, m'a kaayitin di. A n'i deema a safanden ɗa ta gabe. Xarallenmon xa na a me safa i wallahallenmun kanma.

Kaadungolle: « Xa da « e » gaben safa axa wallahallenmun di, ma axa kaayitinun di. »

Xaranta 6 (kaara 9) : « ee » fuutunten do « E » xoore

Golli fana : Saagandinde « e » kanma

Xaranmoxon wa kaadungollun koroosini. A wa saagandinden ɗaana ku sigiru kanma : « e », « a », « aa », « A ».

Golli fillandi : « ee » fuutunten natalinu

Xaranmoxon wa « peelu » natalin koyini i yi kanmun di katta noogen ɗa.
Xarallenmon na masala natali ke kanma. Xa da sigire ke fuutu moxosiri xaranɗen noxon di.

Ken di, xaranmoxon na natali su sefetan do i sigirun xara xarallenmon da ta gabe.
Ken ɗa, xarallenmon su na sefetan xara doome. Xaranmoxon n'i terinka.
Ken moxo baane xa ya jaana « beelo » natalin kanma.

Golli sikkandi : Laxadunxaranɗe « ee » do « e » kanma

Xaranmoxon na misaalu yogonu ko xarallenmon da « e » do « ee » ga wa walla i di.

A na xarallenmon tirindi ti : « **Xa terinke ! Yaala " ee ", ma " e " manɗanɗen wa mukki ku sefetaanu di ba ? »**

Misaalu:

yere, yeere

geese, gese

sere, seere

sege, Seega

Golli naxatandi : Kaara 9 golle, xaaton lagaru :

Xaranmoxon wa xaatonmun gollun koyini. A na xaaton fanan natalin koyi nan ti :
« **Ke ni mani yi ? »**

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Kaasinu* ».

Ken golli baane me ya jaana natali fillandun kanma, kun ga ni « *beelo do peelu* ».

Ken falle ya ni, xaranmoxon na « ee » koyi xaaton fanan di katta tayan ɗa. Ken di, xaranmoxon na xarallenmon wara a xaranɗunden ɗa. Ken falle, a na « aa » koyi nan saage gollu ku di xa di. Ken falle, a na ri « ee » ɗa xaaton sikkandin di. Ken di, i su na natalinun faayi.

Xaranmoxon na ti : « **Mani baane ni natali fana ke yi ? »**

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Kaasinu* ».

Xaranmoxon na ti : « **Yaala " ee ", ma " aa " wa ke sefeta di ba ? »**

Xaranmoxon na terinke ma xarallenmon ga da « aa » koyi. Ken falle ya ni,

xaranmoxon na ti : « **O na xiiren ro kaasinu natalin do « aa » ɗa n'i tokki me yi. »**

Ken golli baane me ya jaana natali kuttun do i sigirun ɗa (beelo – ee ; peelu – ee).

Golli karagandi : Sigiri fuutunten « ee » safandimoxo

Xaranmoxon fana ya na « ee » safandimoxon koyini, ken ɗa, a na « e » filli wara me kaaran ɗa. Ken di, a na nooni fanan koyi wuredu, ken ga wa « ee » kanma. A na ken ɗaana t'i doronmen ya yi na wutu nooge katta taye. Ken falle ya ni, a na ti : « O na " ee " noonen faayi. Xa da sigirun safa na noone ke faga. »

Golli tunmundi : « E » safandimoxo

Xaranmoxon ya na sigiri xoore ke safandimoxon koyini xarallenmon ɗa. A na joppa nan ti : « Solli siginten faayi. An na solli saxunten kutu ta sikko. Fi fana, an n'a jokki kanmudunken yinmen ɗa. Fi fillandi, an n'a jokki naxaanen ɗa. Fi Sikkandi, an n'a jokki wuredunken yinmen ɗa. Ken wa ɗaana sigiri xoore " E " »

Safanden seeranden wa ɗaana do fanken ɗa. A ra wa ɗaana wallaha binnen kanma, gollinjankitaabun di, ma wallahallenmun xa di.

Kaadungolle : « Xiiru ku filli beenu faayi wuredu kaara 9 di, xa saage i yi axa wallahallenmun di, ma axa kaayitinun di. »

Xaranta 7 do 8 (kaara 10-11) : Sigiri kurunba « i », ken do « ii » fuutunten a do « I » xoore

Ku xarantaanu filli wa xarana xoyi xaranta danginto ku ga ɗa moxo be yi.

Ken ya ni, a saagandinden faayi :

Xaranta 7 (kaara 10) : Sigiri kurunba « i »

1. Xaranta danginton saagandinde, ken do xarallenmon kaadungollun koroosinde
2. Masalanje kanmudun natalinun kanma, sefetaanun do sigiri kurunbon xara
3. Sigiri kurunba laxadunxaranje
4. Golle : Xa da natalinun do i sigirun tokki me yi
5. Sigiri kurunba safandimoxo
6. Kaadungolle : « Xa saage xiirun di axa wallahallenmun di, ma axa kaayitinun di. »

Xaranta 8 (kaara 11) : « ii » fuutunten do sigiri xoore « I »

1. Xaranta danginton saagandinde, ken do xarallenmon kaadungollun koroosinde
2. Masalanje kanmudun natalinun kanma, sefetaanun do sigiri kurunbon xara

3. Laxadunxaranŋen sigiri fuutunten do sigiri deppen kanma*
4. Xa da natalinun do i sigirun tokki me yi
5. Sigiri fuutunte safandimoxo
6. Sigiri xooren safandimoxo
7. Kaadungollu : « Xa saage xiirun di axa wallahallenmun di, ma axa kaayitinun di. »

***Laxadunxaranŋen misaalu :**

siina, siŋa

bire, biire

tiga, tiiga

fina, fiire

**Xaranta 9 do 10 (kaara 12-13) : Sigiri kurunba « o », ken do « oo »
fuutunten do « O » xoore**

Ku xarantaanu filli wa xarana xoyi xaranta danginto ku ga na moxo be yi.

Laxadunxaranŋen misaalu sigiri fuutunten do sigiri deppen kanma :

soro, soora

goore, goro

toro, tooro

xooda, xolle

**Xaranta 11 do 12 (kaara 14-15) sigiri kurunba « u », ken do « uu »
fuutunten do « U » xoore**

Ku xarantaanu filli wa xarana xoyi xaranta danginto ku ga na moxo be yi.

Laxadunxaranŋen sigiri fuutunten do sigiri deppen kanma :

tuuru, turo

fure, fuure

guumo, guma

fule, fuula

Xaranta 13 (kaara 16-17) : Sigirun su saagandinde

Golli fana:

Sigirun su saagandinden wa jaana yere.

O wa joppana ti natali fanan ja. Xaranmoxon do xarallenmon wa sefetan xarana.

Xaranmoxon w'i tirindini : « Kan sigire na " *makka* " ke sefetan di, o ga d'a xara ? »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *a* »

Ken falle ya ni, xarallenmon na xiirun filli faga ti « *a* » safanden ja i gollijankaayitinun di.

Natali fillandin xa, xaranmoxon do xarallenmon n'a xara doome. Xaranmoxon na ti : « Yaala " *a* " deppe, ma " *aa* " fuutunten wa " *yaaxe* " ke di ba ? »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *aa* » fuutunte.

Xarallenmon nan saage na « *aa* » fuutunten xiiren su safa.

Ken falle ya ni, xaranmoxon n'i tirindi : « Yaala gide wa ke " *a* " deppen maxa ba ?
A na kan moxo di ? »

Ken di, a na xarallenmon toxo i na « *A* » xooen moxon fatanfansi moxosiri. Ken ja, xarallenmon na « *A* » xooen xiiren safa.

Kundu kundu ya jaana ti gollun kuttun ja.

Golli fillandi (kaara 17 be ga wa wuredu) :

Ken maana ni na xoxonun do gidun tokki me yi ya.

« Xa da xaaton wurerankun faayi. Xoxonun na minna ? »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Noogen ja.* »

Xaranmoxon na ti xadi : « **Gidanun na minna ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Tayen ja.* »

Xaranmoxon na sigiri fanan koyi, noogen banjen ja. A na ti : « **Ke sigire toxo ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *i* »

Xaranmoxon na ti xadi : « **A gida na minna ? Xa d'a koyi.** »

Ken ja, a wa xarallenmon terinkene.

Ken di, « **o wa xiiren roono xoxonen ja katta giden ja n'i tokki me yi. Ken xiire dabarinten ni, nxa, o w'a noonono ti xaliben ja.** »

Ken falle, o n'a me ja katta sigiri fillandin ja, aken do kuttun su.

Xaranta 14 (kaara 18) : Sefeta tuwinto, kun ga ni Manmadu do Asa

Ke xaranta maanan ni xarallenmon na ku toxonu filli faamu : Manmadu do Asa, kun ga ni sefeta tuwinto yi.

Golli fana (kaara 18 kanmun di)

Xaranmoxon na ti : « **Kaara be faayi axa noogen ɗa, axa yaaxe na mani yi non ɗa ?** »

Ken di, xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Yugon do yaxare.* »

Ken ɗa, xaranmoxon nan xawa i toxonun konno, kun ga ni : *Manmadu do Asa.*

Xarallenmon na saage i di moxosiri ma xarallenma su ga da toxo ke do i natalin tu. Ken di, xaranmoxon na toxonun safa wallaha xooren kanma. Xaranmoxon na natalinun koyi i yi, i n'i xara.

Na sefeta tuwinton xaranɗen newondi xarallenmon da, xaranmoxon nan xawa « Manmadu » safana wallaha xooren kanma. Ken di, a na xarallenmon tirindi gelli i ga wa sigiru tu toxo su di. A na sigirun safa sefetan wure. Xaranmoxon wa me ya jaana ti « Asa » xa toxon ɗa.

Misaalu:

Manmadu

Asa

a a u

A a

Golli fillandi (kaara 18 naxaanen di)

Xaranmoxon wa natali fana be ga wa xaatonmen di kanmun di, noogen banɗen ɗa n'a koyi xarallenmon ɗa. A w'i tirindini : « **Ko ni ?** »

Xaranmoxon na jaabin dugu, ken ga ni : « *Asa ya ni.* »

Ken di, xaranmoxon na ti : « **Saasa, o na " Asa " toxon mundu xaatonmun noxon di katta taye. Axa na xiiren ro natali be ga nooge katta tayen ɗa. Xa d'a noono, baawo a misaalinma kini axa yi.** »

Kundu kundun ya ni xarallenmon na natali baanen do i toxon tokki me yi, kafunu toxo be ga wa noogen do tayen di.

Golli sikkandi (kaara 18 be ga wa wuredu)

Xaranmoxon na noogen toxo fanan koyi xarallenmon ɗa, i n'a xara. Ken ga ni : « *Manmadu* »

Ken falle, a na xaatonmen koyi i yi, n'i tirindi : « **Toxo ke men warini minna di ? Xa da toxo ke yoori ti xaliben ɗa. Xa d'a noono, baawo a misaalinma kini axa yi.** »

Kundu kundun ya ni xarallenmon gan xawa gollun kuttun dabarini.

Xaranta 15 (kaara 19 do 20): Sefeta tuwinte « faayi », ken do digantaanu

Golli fana : Xaranta 14 saagandinde : Manmadu do Asa, ken do sigiri xooru.

Golli fillandi (kaara 19 kanmun di) : Sefeta tuwinte : " Faayi "

Xaranmoxon wa digantaanu ku xarana, kun ga ni : « Asa faayi. Manmadu faayi. »
Xarallenmon na saage i yi moxosiri. Xarallenmon n'i kittindoronmun sukke do digantanun xaranjen ɗa. Ken me wa jaana ta gabe.

Ken falle, xaranmoxon n'i tirindi : « " Faayi " warini ke diganta dan minna ? »
A na xarallenmon wara na sefeta ke koyi, ken di, a n'i koroosi gelli i ga siro.

A na « faayi » safa wallaha xooren kanma, a n'i tirindi : « **Axa na kan sigiru tu ke sefeta di ?** »

Xaranmoxon n'i safa sefetan wure, xoyi,

faayi
aa i

Koroosinde : Xoyi Sooninkandingiranun nta baana, ken ɗa, xarallenmo beenu nda " haayi ", ma " faayi "koni, xaranmoxon n'i filli safa.

haayi
aa i

Xaranmoxon wa digantan « *Asa faayi.* » koyini i yi kitaaben di. Ken di, a n'i tirindi : « **Ko baane katta a xarana ?** »

Ken di, xaranmoxon na xarallenma ke wara na digantan xara, kuttun n'i kitaabun faayi do a yi.

Xaranmoxon na ti xadi : « **Ko tana ra wa diganta ke xarana ?** »

I na saage diganta ke di ta gabe.

Ken me baane ya jaana diganta fillandi ke kanma, ken ga ni « Manmadu faayi. »
Ken golle wa jaana ma xarallenmon su ga kati digantaanun xarana, a do n'i tu
moxosiri i kitaabun di.

Golli sikkandi (kaara 19 be ga wa wuredu kafunu kaara 20) : Digantaanun
xaranxulle

*Saasa ken, xarallenmon ra wa " kaara 19 do 20 " digantaanun xarana duuda. I
da sigirun do sefetaanun su xara.*

Xaranmoxon n'i tirindi: « **Kon kata na kaara ke wuredun digantaanun xara ?** »

Xarallenma be ga d'i kitten wurewutu, xaranmoxon ra wa ken walla na diganta
fanan xara. Ken di, xarallenma be ga m'i kitten wurewutu, a n'a tirindi ti : « **An ra
wa ke diganta xarana ba ?** »

Xarallenma ke ga ma kati a xarana, xarallenma tana wara a n'a xara a da.

An na diganta kuttun jaana kundu kundu ya. Xarallenma su wa sukkene do
xarantan xaranjen na i kitaabun di.

Ken na, maamanden na katta xarallenmon na gelli i su baananbe nda digantaanun
xara !